

Afschaffen pensioen in eigen beheer

Een directeur-grotaandeelhouder (DGA) mag pensioen opbouwen in zijn eigen BV ('eigen beheer'). Het kabinet wil de verdere opbouw van pensioenaanspraken in eigen beheer vanaf 2017 niet langer toestaan. De reeds opgebouwde pensioenaanspraken blijven in stand maar er kan gekozen worden voor afstempeling, afkoop of voor omvorming naar een spaarvoorziening in de eigen BV.

De DGA kan vanaf 2017 niet langer pensioen opbouwen in eigen beheer. Indien de DGA geen gebruik wenst te maken van de hierna beschreven mogelijkheden tot een gefaciliteerde afkoop of de omzetting naar een lijfrentevariant, blijft op de tot 2017 in eigen beheer opgebouwde aanspraken de huidige regelgeving in de vennootschapsbelasting en loon- en inkomstenbelasting gelden. Het opbouwen van nieuwe aanspraken is niet meer mogelijk. Indexering (indien toegezegd) van tot 1 januari 2017 opgebouwde aanspraken vindt nog wel plaats.

Mogelijkheden

Als de (gewezen) partner van de DGA daarmee expliciet instemt, heeft de DGA vanaf 2017 de volgende mogelijkheden:

1. De DGA ziet af van een deel van zijn pensioen. Het wordt toegestaan dat de pensioenaanspraak wordt verlaagd tot de fiscale balanswaarde. Dit staat bekend als het zogeheten 'afstempelen' en kan zonder directe fiscale gevolgen;
2. Na het afstempelen kan de DGA er voor kiezen het pensioen in zijn geheel af te laten kopen. Bij deze afkoop is gedurende drie jaar wel loonbelasting maar géén revisierente verschuldigd. Om het afkopen te stimuleren komt er voor de belastingjaren 2017, 2018 en 2019 een tegemoetkoming waarbij een deel van de afkoopsom is vrijgesteld:

	Korting	Belast deel	Belastingdruk
2017	34,5%	65,5%	34%
2018	25,0%	75,0%	39%
2019	19,5%	80,5%	42%

3. Kiest de DGA niet voor afkoop, dan kan hij kiezen voor omzetting van het pensioen in een lijfrentevariant ('Oudedagssparen in eigen beheer', OSEB). De pensioenverplichting wordt dan omgezet in een oudedagsspaarverplichting (OSV). Deze omzetting verloopt fiscaal geruisloos. Er is geen loonheffing of vennootschapsbelasting verschuldigd. Het is binnen OSEB niet mogelijk nieuwe aanspraken op te bouwen. Wel vindt er oprenting van de OSV plaats. Belastingheffing is pas aan de orde in de uitkeringsfase. Als er geen lijfrente bij een verzekeraar of bank wordt bedongen, dan kan de DGA vanaf zijn AOW-leeftijd gedurende twintig jaar uit de BV een gelijkmatige uitkering ontvangen.

Overdracht van verzekerd pensioen naar eigen beheer

Overdracht van een bij een professionele verzekeraar opgebouwd pensioen naar eigen beheer is vanaf 2017 niet meer mogelijk. Een dergelijke overdracht kan nog wel dit jaar. Het kan zijn dat 'kostbare garanties' en overlijdensrisicodkkingen verloren gaan met deze overdracht. In dat geval is overdracht naar alle waarschijnlijkheid niet aan te bevelen.

Het pensioen (inclusief het in 2016 naar eigen beheer overgedragen verzekerde pensioen) kan gedurende de jaren 2017, 2018 en 2019 zonder heffing van revisierente worden afgekocht. Men dient zich echter te realiseren dat de fiscaal gunstige korting op de grondslag slechts van toepassing is op de balanswaarde van het pensioen ultimo 2015. Daardoor is de korting niet van toepassing op het voorheen verzekerde deel van het pensioen.

Het voortzetten van de pensioenverzekering voor de DGA wordt sowieso een 'technische uitdaging' voor zowel adviseurs als uitvoerders.

Rol accountant en pensioen(desk)adviseur

De accountant dient de belangen van zowel de DGA als zijn of haar partner zorgvuldig te behartigen. In het geval van tegenstrijdige belangen is het raadzaam een onafhankelijke derde hierbij in te schakelen.

De pensioenadviseur maakt een objectieve (actuariële) rapportage met de voor- en nadelen van alle gerechtigden. Tevens wordt hierbij gekeken naar de financiële positie van de onderneming om de fiscale en reële dekkingsgraad vast te stellen. Het boven of onder water staan is van belang om de juiste keuzes te kunnen onderbouwen. De gevolgen van afstempelen en omzetting worden eveneens in de rapportage vastgelegd.

Ook de waardering van het partnerpensioen dient inzichtelijk gemaakt te worden. De belastingdienst zal hiernaar vragen indien een verzoek tot afkoop wordt ingediend.

Het is aan de accountant om de betreffende rapportage met de DGA (met partner) te bespreken of de pensioenadviseur geeft de onderbouwing en brengt de fiscale, juridische en actuariële gevolgen in beeld.

Zorgvuldig advies

Met het afschaffen van pensioen in eigen beheer staat de DGA voor een belangrijke keuze die grote gevolgen heeft voor de vennootschap én alle betrokken pensioengerechtigden. Het is verstandig om hier zorgvuldig mee om te gaan.

Het kabinet verwacht dat ca. 45% van de DGA's kiest voor premievrije voortzetting en 35% van de DGA's kiest voor afkoop. In 2017 is een heffingsopbrengst van 2 miljard euro begroot.

De afweging om de pensioentoezegging premievrij voort te zetten met de mogelijkheid om art. 19b Wet op de Loonbelasting 1964 in te roepen, zijnde 'niet voor verwezenlijking vatbaar' dient afgezet te worden tegen een verplichte 20-jaars uitkering in de lijfrentesfeer op pensioendatum. Een belangrijk onderdeel is het feit of de vennootschap 'onder water staat'. Naar onze mening zal de keuze voor afkoop niet veel gaan plaatsvinden.

In alle gevallen is maatwerk noodzakelijk om een zorgvuldige afweging te maken.